

ната стая позволява — на 64 см. Около имъ се нареждатъ най-много деветъ деца, а вътре застава единъ „показвател“, който по „таблица“, закачена на стената на височина 1'30 м., показва на ученицитъ, какъ трѣбва да четатъ или смѣтатъ.

Освенъ чрезъ таблицитъ, които сж най-важнитъ учебни пособия въ взаимоучителното училище, обучението въ това училище се подпомага още чрезъ редица пособия, които въ ръководството сж подробно описани. Тукъ спадатъ „телеграфитъ“, на брой осемъ, колкото сж класоветъ въ училището. Тѣ представляватъ правоъгълни дъсчици, дълги 22 см. и широки 14, на едната страна на които е написанъ номера на класа, а на другата — началната буква на думата „изправи“ — и. Поставени върху „тояги“, тѣ се слагатъ на това мѣсто на чиноветъ, гдето е началото на всѣки гласъ, задъ „таблицестоятелитъ“. Последнитъ сж приспособления за окачане на таблицитъ съ височина 40 см. и широчина 22. Следъ това идатъ „грифелитъ“, „уравнителитъ“ на пѣсъка въ пѣсчното писалище, „чернитъ таблици“ при всѣки полукръгъ, „трапезицитъ“, поставени въ лѣво отъ чернитъ таблици, „показалцитъ“ на показвачитъ, закачени отдѣсно на полукръжитъ и пр. Тукъ трѣбва да се поменатъ и пособията за морално въздействие върху ученицитъ. Тѣ сж два вида: „билети“, давани за добъръ успѣхъ и поведение и „посрамителни знакове“, които представляватъ дъсчици съ дължина 22 см. и широчина 8, на които сж залепени хартии съ надписи: „невнимателенъ, блядословецъ, непослушливъ, развращенъ, лъжець, безчинникъ, нечистъ, ленивъ, небрежливъ, игролюбець, непокоренъ“ и пр.

Въ взаимоучителното училище, споредъ автора, трѣбва да сжествува абсолютенъ редъ, изразенъ преди всичко въ това, гдето всѣка вещь въ него има своето опредѣлено мѣсто и всѣко мѣсто е предназначено за опредѣлена вещь. *„Едно мѣсто за съкоя вещь и сякоя вещь на своето мѣсто.“* Това достопамятно изречение требува да е написано съ ясенъ способъ надъ учителското седалище — така дословно гласятъ думитъ на автора за случая. — Но редътъ засѣга не само разположението на вещитъ въ училищната стая, но и цѣлата работа въ училището. Преподаването, напр., трѣбва да се води методично, и методътъ не бива да се мѣни за угодата на този или онзи. „Колкото за преподаването на учението — казва се въ ръководството — потребно е да се държи единъ и той истий путь непремѣнно... Методата, която въ настоящата книжица описуеме... требува да се тури въ дѣломъ известно и непремѣнно, заради това изискванията, които нѣкои отъ сродницитъ (на ученицитъ — П. М.) малоучени правятъ, мняще защо иматъ правина да изказуватъ на учителя кой кой путь има да ходи“, не бива да се взематъ предъ очи. Въ тѣзи думи е изразенъ протестътъ на автора срещу ония, които посѣгатъ върху педагогическата свобода на учителя Метод-